

"BUZETSKI DANI" Održan jubilarni 50. znanstveni skup

Kontinuitet prepoznatljive znanstvene tradicije

NAPISALA I SNIMILA
Gordana ČALIĆ ŠVERKO

BUZET - Jubilarni 50. znanstveni skup "Buzetski dani", najdugovječniji takve vrste u Istri, održan je u sklopu rujanske Subotine i gradskog praznika u Buzetima u Narodnom domu, u organizaciji Katedre Čakavskog sabora Buzet i suorganizaciji Pučkog otvorenog učilišta "Augustin Vivoda". Zahvaljujući gostujućim predavačima iz Slovenije i Italije, svečarsko izdanje bilo je međunarodnog karaktera, ujedno tematski posvećeno tisućljetnom kaštelu Petrapilosa koji će se u okviru EU projekta KULTERRA-Revitalizacija istarskih kaštela Morosini-Grimani i Petrapilosa, uskoro staviti u funkciju.

Doprinos osvjetljavanju života na Buzeštini

- Od prvog znanstvenog skupa održanog s ciljem osmišljavanja i provođenja znanstvenih i kulturnih aktivnosti, "Buzetski dani" prerasli su u tradiciju stručno-znanstvenog skupa čiji je kontinuitet donio velik doprinos osvjetljavanju problema buzetske povijesti i suvremenosti, kulture i tradicije, otkrivanju, očuvanju i vrednovanju materijalne i nematerijalne baštine, donio velik doprinos

Zahvaljujući gostujućim predavačima iz Slovenije i Italije, svečarsko izdanje skupa bilo je međunarodnog karaktera, ujedno tematski posvećeno tisućljetnom kaštelu Petrapilosa koji će se u okviru EU projekta KULTERRA-Revitalizacija istarskih kaštela Morosini-Grimani i Petrapilosa uskoro staviti u funkciju

osvjetljavanju života na Buzeštini u cjelini, poručila je predsjednica Katedre Elena Grah Čiliga.

Znanstveni skup otvorio je buzetski gradonačelnik Siniša Žuljić, koji je nedavno na svečanoj sjednici u povodu gradskog praznika, "Buzetskim danima" dodijelio priznanje Grada Buzeta za 50. obljetnicu kontinuiranog održavanja te očuvanje i promicanje povijesti, umjetnosti i kulturne baštine Buzeštine. Uvodno se prisutnima obratio 93 - godišnji mr. sc. Božo Jakovljević, osnivač, prvi i dugogodišnji predsjednik Katedre i začetnik Buzetskih dana. Od trojice volontera koji su se sreli sa Zvanjom Črnjom 1970. godine u Žminju i pokrenuli Buzetske dane: Bože Jakovljevića, Rikarda Perčića i pokojnog Alojza Čargonje, Buzetske je dane sve do 2008. godine vodio, pripremao i oblikovao upravo Jakovljević,

Elena Grah Čiliga, predsjednica Katedre

Rikarda Perčića i pokojnog Alojza Čargonje, Buzetske je dane sve do 2008. godine vodio, pripremao i oblikovao upravo Jakovljević.

U uvodnom izlaganju "Kaštel Petrapilosa - Nalaz željeznodobne ostave oružja" dr. sc. Kristina Mihovilović (Pula) istaknula je da je miniranjem stijena na sjeveroistočnoj padini kaštela 1965. godine otkrivena grupa željeznih predmeta. Dijelovi ratničke opreme predstavljaju skriveno blago na-

stalo u drugoj polovici 7. stoljeća ili oko 600. g. pr.n.e. Nalaz potvrđuje važnost strateškog položaja Petrapilose kroz najranija razdoblja.

Dr. sc. Darko Darovec (Koper) obradio je temu "Gospodi Petrapilosi in Momjanski v običajnem sistemu reševanja sporov v Istri v 13. stoletju". Zdenka Bonin i Deborah Rogoznica (Pokrajinski arhiv Koper) istražile su obiteljski fond Gravisijevih u koparskom Pokrajinskom arhivu s posebnim osvrt-

tom na dokumente o markizatu Petrapilosa.

Pročitan je sažetak rada Isabelle Flego (Koper) "Petrapilosa i markizi Gravisii". Svoj rad pripremio je i prof. dr. sc. Miroslav Bertoša (Sveučilište Jurja Dobrile u Puli) na temu "Neuspjeli tumulto u Črnici, selu Markizata Petrapilosa godine 1768. & Scandalo universale u kaštelu Buzetu u drugoj polovici XVIII. stoljeća (Fragmenti sudskog spisa o prožimanju socijalizacije i socijalibiliteta)". Prof. dr. sc. Slaven Bertoša (Sveučilište Jurja Dobrile u Puli) govorio je na temu "Šume Kostelskog markizata prema podacima iz mletačkih katastrika XVIII. stoljeća".

Demografski razvoj i crna kronika

U drugom bloku uslijedilo je izlaganje Matije Nežića (Buzet). Govoreći o rezidencijama markiza Gravisii na Buzeštini, posebno se usredotočio na ljetnikovac Beteraj ili Buttora u kojem je obitelj stalno ili povremeno boravila još od XVII. stoljeća.

Nataša Nefat (Konzervatorski odjel u Puli) predstavila je rezultate istraživanja u kaštelu Petrapilosa od 2012. do 2019. godine, dok je Vjekoslav Gašparović (Zadruga Praksa, Pula) obradio temu "Projekt pristupa i prezentacije kaštela Petrapilosa". Dr. sc. Josip Višnjic (Hrvatski restauratorski zavod) sumirao je arheološke radove na Petrapilosi koje je provodio Hrvatski restauratorski zavod.

- Istražili smo cjelokupan prostor utvrde i dobiveni rezultati pretvorili su kaštel u zasigurno jedan od najznačajnijih arheoloških lokaliteta iz razdoblja razvijenog kasnog srednjeg vijeka i ranog novog vijeka. Ta količina pronađenog pokretnog arheološkog materijala i jedna razvijena i dobro čitljiva, prepoznatljiva arheološka stratigrafija, pretvorila je Petrapilosu u nekakav temeljni arheološki lokalitet za razumijevanje materijalne kulture svakodnevnice od ranog 12. stoljeća pa do ranog 17. stoljeća, na području Istre i šire, istaknuo je Višnjic.

Ondina Krnjak (Pula) predstavila je nove nalaze ulomaka fresaka iz crkvice sv. Marije Magdalene u utvrdi Petrapilosa. Unatoč tome što mnoštvo nepovezanih dijelova nije omogućilo dublju i precizniju analizu, nastanak fresaka mogao se je smjestiti u drugu polovicu 15. stoljeća i determinirati kao rad majstora kasnogotičkog-proturenesansnog usmjerenja koji je izrastao iz furlansko-venetske umjetničke sfere.

Nadija Disiot (Oprtalj) obradila je toponime doline Bračane, posebno one vezane uz sam kaštel i feudalne gospodare poput Gospočina, Kaštelanova njiva, Markezova hiša.

U bloku Buzet i Buzeština, dr. sc. Lia De Luca (Venecija) analizirala je dva dokumenta koja su vlastima u Veneciji podnijele lokalne zajednice u Buzetu i Petrapilosi, tražeći zaštitu. Mr. sc. Jakov Jelinčić (Pazin) govorio je na temu "Smrtnost u Buzetu na razmeđu 17. i 18. stoljeća", Josip Šiklič (Katedra Čakavskog sabora za povijest Istre, Pazin) analizirao je demografski razvoj Grada Buzeta od 1857. godine kada je proveden prvi moderan popis stanovništva pa do zadnjeg popisa 2011. godine, a Mirjan Flego (Buzet) obradio temu "Nesretni slučajevi, krade i ubojstva. Crna kronika iz Buzeštine u istarskim listovima na hrvatskom jeziku od 1919. do 1930".

Polustoljetna kontinuirana tradicija znanstvenog skupa predstavljena je na prigodnoj izložbi postavljenoj u holu Narodnog doma.

Začetnik manifestacije

Mr. sc. Božo Jakovljević, osnivač je, prvi i dugogodišnji predsjednik Katedre i začetnik Buzetskih dana. Od trojice volontera koji su se sreli sa Zvanjom Črnjom 1970. godine u Žminju i pokrenuli Buzetske dane: Bože Jakovljevića, Rikarda Perčića i pokojnog Alojza Čargonje, Buzetske je dane sve do 2008. godine vodio, pripremao i oblikovao upravo Jakovljević